

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „pobratimstvu“ se plačuje za navadno tristostrano vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje širke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v namski ulici ter v Trstu, via Caserma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici na Travniku 16, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

„Pobratimstvo“ goriški Slovencev in Italijanov proti irredenti

bil je naslov včerajšnjega izvrstnega vvodnega članka, katerega bi se bili čitatelji štirinajst dni veselili, ako bi ga bili v roke dobili. Žalibog da so prišli vsi iz tisi v varno shrambo pri tukajšnjem c. kr. okrajnem glavarstvu, tako da brez posebnega dovoljenja slavne cesarske oblasti gospodom naročnikom ni mogoče seznaniti se z vsebino omenjenega spisa. Z drugimi besedami je tudi težko povedati, kar smo pisali, ker kakor ujame konjederer z vitko zanko se tako hitrega psa, tako ovijejo paragrafi kazenskega zakonika noge najbolj previdnega člankarja ter ga vržejo ob tla. Le toliko, menimo, smemo reči, da članek je navajal splošno znane in pretresovane letošnje dogodke goriške ter javne in obče sode o njih uzrokih, veljavi in nasledkih (večinom iz uradnih virov). Državnemu pravdnictvu se je zdelo, da poročilo o gorških razmerah, kakoršne so v resnici, je protipostavno in bi ne bilo v korist državi. Ako se o poročilu tako sodi, kako bi se moralo soditi o poročanih rečeh? Ako poročilo ne sme na dan, kaj še le z onimi rečmi, o katerih poročilo govori? Pa kaj pomaga modrovati? paragraf je železna moč; kdor pride z njim v dotiko, zgubljen je; zanj ni pomoči, ki bi mu pomagala. Resnica je, da državno pravdnictvo nas rado ima in da se z našim listom rado bavi. Nič ne pomaga reči, da njegova ljubezen nam ni všeč. Ljubiti nas hoče in konec je.

Ker torej ne smemo poročati, kaj se na Gorškem godi, in ker je pobratimstvo gorških Slovencev in Italijanov proti irredenti državi nevarno, ogledati si hočemo goriško posestrimo, slavni Trst, kjer se stvari tako čudno vršijo, da uže dunajski listi, ki imajo na cesarskem dvoru pristop, javno o njih govorijo z besedami, ki bi iz našega peresa najbrže ne smeje priti. Zanašaje se na to, da številka 268. dunajskega „Vaterlanda“ od 23. septembra t. l., ni bila zasežena in da torej v člankih, katere je prinesla ona številka, ni slutiti nič protipostavnega, hočemo prevesti iz onega lista spis, ki nam predločuje tržaške razmere. Da bomo bolj varni, hočemo prekrizati se, predno delo začnemo, in članku damo naslov

TRŽAŠKI RAJ.

„Že v nekem zadnjem zimo v „Vaterlandu“ priobčenem tržaškem dopisu bila je omenjena narodna ošabnost in krivica, ki tiči v tem, da se vsa naznana, poročila itd. naše v resnici (italijansko-) gospodovske občine priobčajo izključljivo le v italijanskem jeziku *), med tem ko se vendar enaki odloki držav-

nih oblastev vedno v treh ali štirih jezicah (v nemškem, italijanskem, slovenskem in hrvaškem) razglasajo. In to z ozirom na naše narodnostne razmere; pri zadnjem ljudskem popisu pokazalo se je vendar, kljub prav notoričnim (javno zvanim) pačenjem in pritiskom, 26.055 oseb s slovenskim in 4698 (še enkrat toliko bilo bi najbrže še premalo) z nemškim občevelnim jezikom; to so manjšine, katere se ne smejo prezirati nasproti 88.773 prebivalcem, ki govorijo italijanski jezik.“

„Včeraj je povzročil ta občinski terorizem (brezozirna gospodovavnost) jako zanimivo in burno izjavo v seji mestnega zbora.“

„Mestni zdravstveni odsek je sestavil za slučaj, da bi se pokazala kolera v našem mestu, neki navod, ki naj bi se občinstvu oznanil, se vó da samo v italijanskem jeziku. Naš neutrudljivi mestni zastopnik Naberger, kateri je — tudi ne gledé na njegovo narodno prepričanje — po svoji železni volji in moškem dejanju osramotiven izgled za mnogotere takozvane dobro misleče mestne očete, je predlagal v javni seji mestnega starešinstva, naj se navod razglasi tudi v slovenskem jeziku, ker mnogo meščanov in okoličanov ne razume veliko ali celo nič italijanskega jezika in ker je dejansko koristi in največje važnosti, da se seznanijo vsakdo z določbami omenjenega navoda. Takoj se je začelo godranje mnogoštevilnega občinstva na galerijah, kjer je bila, kakor navadno, mladina precej obilno zastopana.“

„Tedaž ustane, da govorim z besedami irredentovskih listov, „prvi meščan“, občespoštovani in ljubljani župan“, dr. Bazzoni in izjavi v onem arogantnem, predrznem in prihodnosti gotovem glasu, kakoršen je tukajšnjim italijanizmom v enakih slučajih v besedi in pisavi vedno lasten, „da se gospoda Nabergerja nasvet ne more sprejeti, ker je bil občinski jezik vedno edino italijanski, ker je Trst italijansko mesto in ostane tudi, kakor je upati, vse prihodnje čase.“

„Da imajo te zadnje besede tukaj drug, dalje se-gajoč pomen, nego če bi n. pr. župan v Taboru ali v Leobnu izjavil, da prvo mesto je bilo in bo češko, drugo pa nemško, je lahko in popolno umljivo z ozirom na znano težnjo romanskega pokolenja po združenju in na tukajšnje obče znane aspiracije. In mladina na galerijah, upanje našega mesta, naši bodoči volilci in zastopniki, razumeli so te besede prav dobro; dolgo trajajoče radovanje, burno pritrjevanje bilo je plača lepim besedam ljubljene župana, ki je mogel še le po dolgem času umiriti veselja polne ploščalce. Tako čuti prihodnji rod tržaški.“

„Nikdo takozvanih „dobromislečih“ mestnih starešin ni imel poguma, da bi podpiral gospoda Nabergerja v tej zadevi, katera bi se morala vendar le s

praktičnega in ne z narodnega stališča obravnavati. Žalostne podobe, ti „dobromisleči“, ki zrejo; mutasti ingluhi divje razsajanje svojih irredentarskih tovaršev, pa se ne ganejo in so tako sokrivi onega razdejanja, ki se v Trstu godi.“

„Naš gospod župan, ki se je zdel nekaj časa, da je postal bolj objektivni, vrzel se je zdaj zopet popolnoma v roke progresistov, kakor se mora iz vsega sklepati. Redko, prav redko imajo lojalna (cesarju udana) in slovenska društva „srečo“, pozdraviti našega mestnega načelnika pri svojih slavnostih. Ali pred malo dnevi je „počastil“ s svojo navzočnostjo svečanost petnajstletnega obstanka tukajšnje „Associazione operaia triestina“, ki se je vršila v telovadnici društva „Unione ginnastica“. Kakor se vidi, prirejena je bila ta slavnost od dveh najbolj protivestrijskih tukajšnjih društev. Ko se je gospod župan prikazal, bil je sprejet s frenetičnim vriskom, ki je vse pretresal, kakor mu zdaj irredentovski listi sploh v večji meri kadijo. V teku svečanosti imel je mestni starešina in predsednik društva „Associazione operaia“, gospod Edgar Raskovič, govore, v katerih so se nahajale nejasne besede o upanjih, katero se ima v bodočnosti izpolniti, o nerazrušljivih težnjah tržaškega ljudstva in več enakih lahko prikritih besed.“

„Nedavno imela je tudi „Associazione politica di Trieste“ svoj letošnji občni zbor. Ustanovljeno pred dvema letoma pod utisom, ki so ga bile naredile dobro znane bombe, dajalo je to društvo upanje, da bo posebno pri volilnih agitacijah izpodiralo „Progressivo“ stranko. To kakor tudi vsako drugo upanje, ki se je stavilo v to društvo, ostalo je do zdaj neizpolneno; nedelavno, brez srčnosti pri volitvah, životari naprej in je zašlo zdaj celo na tako izrečno italijansko-narodno pot, da se med tem druge njegove težnje popolnoma zgubljajo: tako n. pr. je ostro protestovalo proti vladnemu odloku, s katerim je odbita prošnja za ustanovitev mestnih učiteljskih, ki bi imela vzrejati učitelje protiverske in italijanskega mišljenja.“

„Prav zanimivo je, opazovati na tem društvu upliv tukajšnjih židov, ki so v večinom popolnoma protivestrijski, med tem ko bi drugi radi lavirali (sedeli med dvema stoloma). Društveni predsednik je iz neke tukajšnje baronske judovske finančne družine (vazali, odvisniki baronov Rothschildov), katera se zna tako spretno sukati, da vó samo on, ki „srca in obisti preiskuje“, ali so dotičniki v svojem srci „rudečo-belo-zeleni“ ali „črno-rumeni“ ali pa brez vsake barve. Predvčerajšnjem prinesel je „Indipendente“ zanimiv vvodni članek, v katerem se je pečal ta (sicer prav dobro uredovani) list popolnoma proti svoji navadi z notranjimi avstrijskimi zadevami. Napis: „Sprava v Avstriji“. Vsebinska: živ in surov popis narodnih preprirov na Češkem in Hrvaškem. Nikakih

LISTEK.

Naš národní dom. (Združena Slovenija.)

Naš sveti dom bil strt je v prah,
Vsi kamni razmetani,
Oh, raslo trnje, rasel máh
Po groblji je teptani.
Plah lazil preko razvalín
Je — tujcem rob! — domači sin,
In lil solzé je vróče,
Solzé vnebovpíjječe!

Zdaj solze strán! Orodje v dlán!
Dom znóva vstati móra,
Oj dom krasán, takó prostrán,
Da bo za vse prostórá:
Za brate od izhóda vse,
Za brate od zahóda vse,
In s sévera in z juga —
To krasna bo zadruga!

Dovolj nam kamnov je pobrál
Sovrág za svoje hrame,
Odsle pa z naših svetih tal
Ne enega ne vzame.
Naš kamen sleduji nam je svet
In čuval bo Slovén ga vnét,
Naš dom naj ž njim se víša,
Ne vragov naših híša!

Pač bo zagnál sovražnik hrúm,
A kaj nam srd sovraga!
Razum naš, bratje, in pogum
Sovrage vse premaga.
Orodje v desni, v levi meč
Svoj dom gradimo se boréč,
Napadnik mora pastí,
Naš sveti dom pa vzrastí!

Ne bo nas več tujcín teptál
Ne tlačil nas krvavo,
Naš rod bo tù gospodóval,
Naš jezik, naše právo!

Pod streho našo tuji róđ
Naj gost nam bo, a ne gospód;
Mi tu smo gospodarji
In Bog in naši carji!

Dom skupno bo ognjíšče nam
In skupno delatíšče,
On skupen bo nam boží hram
In skupno bo braníšče!
Le vkup, le vkup kamnarji zdaj,
Na delo vsi zidarji zdaj,
Imé si proslavíte,
Dom skupni nam zgradíte!

Učakal rad bi srečni dan,
Dan našega združenja,
Bi žr kakó en krov prostrán
Čez dom se ves razpenja.
Naš prápor bi na krov pripél,
Dom blagoslóvil bi vesel:
„Bog živi vse Slovence,
Pod streho híše ene!“

Ponatis iz „SLOVANA“.

razmišljanj, nikake kritične opombe; nauk je za irredentovsko čuť tuđi brez dodatka razumljiv; polno upanja zanj, žalosten za nas. Neposredno na to sledi drug sestavek, navadne „Note romane“ (rimске vesti), kjer se proslavja srečna dovršitev razstave v Turinu, kjer se opisujejo složno in skupno sodelovanje proti koleri v Italiji, prizadevanje in srečni uspehi sosedne države, blagodejen upliv tam uvedenega zlatnega denara in več enakih rečij. Tako se bojujejo tukajšnji listi, kadar so rahli in dobre volje; tako se pripravljajo tukaj srca.“

K sklepu opominja dopisnik avstrijske narode, naj bodo zmerni v narodnih bojih, da jih ne bodo rabili naši nasprotniki v svojo korist. A mi dodajemo, da ne zadostuje le zmernost v boji, ampak da se mora narodnostni boj popolnoma končati z dejanskim uvedenjem narodnostne enakopravnosti. Lačen otrok, ki cvili, se upokoji z maternim mlekom, a ne s sladkimi, pomirljivimi besedami; nečloveško bi pa bilo, ako bi ga hotel upokočiti — s kruto silo.

Tržaške in naše razmere.

Jako predržno so začeli posrpati nekateri primorski Italijani ne le proti nam Slovincem, ampak tudi proti vladi, katera jim je gotovo bolj naklonjena nego zaslužio. Preteklo nedeljo imelo je tržaško politično društvo „Progresso“ občni zbor v prostorih filodramatičnega gledališča, kjer so že znani kričati tržaško vlado prav ostro napadali in celo željo izrazili, da bi se moralo ministerstvo djati na zatožno klop. Ako to zadevo razpravljamo, ni nam nikako namen braniti vlado, katera ima časnikov in sredstev dovolj, da se sama brani, opozoriti hočemo le z našega stališča na ore nedoslednosti, v katere zabrede vsaka stranka, kateri je beseda sloboda le puhla fraza, s katero hoče braniti svoje resnično ali dozdevno pravo, dočim se le sama po zobeh bije.

V nedeljo kmalu po poludne je „Progressovo“ zborovanje pričelo; g. predsednik poroča najprej na kratko o prasanjih, s katerimi se odbor posebno peča. Med temi navaja tudi to, kar je za nas prav zanimivo, kako bi se Trst, Goriško in Istra dale spojit v jedno kronovino, ako bi se s tem italijanski živel ojačali. Očividno dela gospodom to vprašanje mnogo preglavice, kajti slovanske večine v Primorji ni mogoče celo tem gospodom tajiti, le sredstev je treba, kako bi se dala ta večina uničiti, da bi bila ta kronovina tudi po narodnem načelu zrela za Italijo.

Kaka doslednost! Ni še preteklo dobro leto, ko so isti gospodje ali pa njihovi somišljeniki razsajali v deželnem zboru z zgodovinskim pravom tržaškega mesta, ko so namreč poizvedeli, da namerava vlada resno odstraniti prsto luko v Trstu; a danes nimajo že nič več respektu pred zgodovinskim pravom tržaškim, goriškim in istrskim, danes si že belijo glave, kako bi to pravo vrgli v morje, ako bi bilo to v korist italijanske narodnosti. Lani so upili prav glasno, da nima vlada pravice odstraniti proste luke v Trstu, ker je to že stara zgodovinska pravica tega mesta, a danes jim ni več nič ležeče na zgodovinskem pravu goriškem in istrskem, danes bi kar čez noč zbrisali stare meje teh dežel, ako bi bilo to — po njih besedah — v korist Italijanom.

Po tem kratkem poročilu predsednikovem prejemne besedo odbornik g. dr. Cambon ter razvija v daljem strastnem govoru resolucije zoper vlado, katera je prepovedala društvu nositi rudečo zastavo po mestu. Ta zastava nosi grb tržaškega mesta, a slučajno je izostal na zastavi cesarski orel iz grba, katerega inče ima grb težaškega mesta. Govornik jadicuje, da vlada ne spoštuje obstoječe postave gledé tamošnjih narodnih in liberalnih društev, postave, katero je vlada sama odobrila; poudarja osobito različne paragrafe državnega prava l. 1867., kateri zagotavljajo odločno enakopravnost vsem narodom; toži, da se godi temu društvu krivica, ko smejo druga društva prosto po mestu z zastavami, katerih barve niso niti one tržaškega mesta, niti one okolice tržaške niti one katerekoli provincije v državi. S takim postopanjem, preti g. Cambon, ne bodo se nikako odstranile težnje narodnih društev in narodne samovesti, kajti Trst je bil, je in bo vedno italijansko mesto. (Burno odobravanje.) Sicer pa, pravi g. govornik, niso to moje besede, temveč besede prvega meščana, župana Bazzoni-ja. Zadnji je namreč odgovoril na predlog našega poslanca Nabergoj-a, kateri je zahteval v mestni seji, naj se navod o postopanju v slučaju kolere da tiskati tudi v slovenskem jeziku: „Tega nikdar ne storim, ker Trst je in bo italijansko mesto“.

Strasno! Danes toži dr. Cambon vlado, ker je prepovedala italijanskemu političnemu društvu razviti njegovo zastavo, a včeraj je ves takozvani liberalni kor njegovih somišljenikov in independentovcev hosana pel, ker se je goriškim Italijanom posrečilo, zabraniti blagoslovljenje zastave slovenskega nepolitičnega društva, katero zastavo lepša trak v državnih barvah. Dr. ju Camboniju so paragrafi celo avstrijskega prava dobrodošli, ako je treba z njimi braniti pravice tržaškega društva, a niti oddahne se ne in že odobruje vnebovpijočo krivico, storjeno njegovim sodeželanom

in someščanom, Slovincem, katerim ne privoščita on in prvi meščan tržaški dr. Bazzoni niti toliko pravice, da bi jim v maternem jeziku velela povedati, kaj je storiti, ko bi začela kolera razsajati. Za Italijane veljajo torej avstrijski paragrafi, a za Slovence ne? Da, da, taki se ti svobodnjaki: za se zahtevajo vse pravice, vso svobodo, a za druge.....batine. Zapomnite si vsi lažiliberanci: kdor ne zna ali noče biti pravičen, ne bo nikdar svoboden.

Za tem govornikom razpravljala sta še dva druga gospoda, med njima g. Raskovich, — kar se da ostro — isto zadevo. G. Raskovich je posebno poudarjal, da je neznosno, ako se liberalnim društvom v mestu ne dovoli to, kar se je drugim dovolilo, ter navaja v izgled osobito slovensko podporno društvo v Trstu, katero je sestavljeno po njegovem mnenju, le s ptujcev Slovencev, Čehov, Poljakov in Madjarov, na kar dobi, nadejamo se, od političnega društva „Edinosti“ in lista primeren odgovor. Mi se ne bomo dalje s tem gospodom bavili, renegatje so povsod jednaki, strastni.

Obrnimo se raji k zadnjemu govorniku g. Consolu, kateri se je kar penil od jeze, ker je prepovedalo ali prav za prav zabranilo slavno ministerstvo za uk in bogočastje osnovo moškega in ženskega učiteljišča v Trstu, kjer bi se imeli odgojevati učitelji in učiteljice v pravem italijanskem duhu. Gospod dr. Consolo podaja najprej kratek obris o zgodovini tržaškega šolstva od leta 1858., ko je dobil tržaški magistrat narodno (italijansko) večino, ter popisuje, kake žrtve je magistrat šoli in razvoju narodnega jezika od one dobe doprinesal. Iz tega izvaja govornik pravico, da morajo tudi pravi narodnjaki v šolah poučevati, kateri poznajo potrebo in želje tržaškega prebivalstva. Mestni zastop je vsled tega sam osnoval žensko izobraževališče, katero je odstranil, ko je spoznal, da je dovolj učiteljic za italijanske šole, pridržuje si pravico zopetnega otvorjenja, ko bi potreba to nanesla. Ker ima italijansko učiteljišče v Kopru le tri tečaje in jako malo dijakov, ni dovolj skrbjeno za potrebe narodnih učiteljev za Trst, radi tega je prosilo mesto, da bi mu ministerstvo dovolilo posebno italijansko učiteljišče v Trstu, a ministerstvo je prošnjo odbilo z opombo, da mora imeti država vodstvo takih zavodov v lastnih rokah, da je mogoče na njih tudi čute avstrijskega patriotizma gojiti. S posebnim naglasom vpraša govornik: ima li ministerstvo namen na takih zavodih politične rogovileče ali učitelje izgojevati? Na podlagi državnega zakona skuša gospod govornik dokazati, da mesto ima pravico ne le ljudske šole temveč tudi učiteljišča osnovati. Prepoved ministroma v tem oziru je le strašna krivica mestu in prelom danih postav, v pravni državi prišlo bi tako ministerstvo pod zatožbo (burno odobravanje) sicer pa — nadaljuje govornik — narodna zavest se ne dá upogniti niti z ministrskimi odloki.

Občudovanja vredna doslednost! Ti gospodje izvajajo iz državnih zakonov celo pravico do osnovanja učiteljišča, a z negami teptajo pravice Slovencev do ljudske šole. Ministerstvo, ki Lahom prepoveduje osnovo moškega in ženskega izobraževališča v Trstu, djati bi se moralo na zatožno klop, a magistratu, kateri noče nikako slišati, da bi ustanovil za 1429 slovenskih otrok ljudske šole, gre za tako protizakonito ravnanje še posebej zahvala ali kali? In take burke z doslednostjo in pravico do drugih uganja cvet neodrešenih, kaj še le smet?

Star pregovor pravi, da bogovi oslepijo onega, katerega hočejo uničiti. To naj nam bo v tolažbo.

Dopisi.

V Gorici, 1. oktobra. — Pri kmetijski razstavi vin, sadja, grozolja in vrtnin, ki je trajala od 25. do 29. septembra so bili sledeči razstavljalci odlikovani:

I. Za vina bela navadna: a. s svetinjo I. reda: 1. Anton Dottori iz Ronk, 2. Josip Mrevlje iz Dornberga, 3. dr. Josip Jakopič iz Gorice, 4. Deželne kmetijske šole italijanski oddelek; — b. s svetinjo II. reda: 1. Filip Kramar, župnik v Dornbergu, 2. baron Locatelli iz Kormina, 3. Deželne kmetijske šole slovenski oddelek; — c. s svetinjo III. reda: 1. grof Attems iz Podgore, 2. Anton Darbo iz Gorice; — d. s častnim priznanjem: 1. Franc Leban iz Cernič.

II. Za vina črna navadna: a. s svetinjo I. reda: 1. Nikolaj Benardelli iz Kormina, 2. Dominik Braida iz Rude, 3. Deželne kmetijske šole italijanski oddelek; — b. s svetinjo II. reda: 1. Anton Zlobec iz Krajne vasi na Krasu; — c. s svetinjo III. reda: 1. Dottori iz Ronk, 2. Franc Perozzi iz Terza; — d. s pohvalo: 1. Franc Dreossi iz Cervignana.

III. Za fina vina in likore: a. s častno diplomom: 1. grof Coronini iz Sv. Petra, 2. grof Latour iz Rušica; — b. s svetinjo I. reda: 1. Nikolaj Benardelli iz Kormina; — c. s svetinjo II. reda: 1. Toros iz Kormina, 2. Franc Pignatari iz Cernič, 3. Andrej Kocijančič iz Podgore; — d. s svetinjo III. reda: 1. Fr. Candussi iz Rude, 2. oskrbnistvo grajščine v

Št. Mavru, 3. Fabris iz Števerjana, 4. Miha baron Locatelli iz Kormina, 5. dr. Fr. Pagani iz Vrtoč; — e. s častnim priznanjem: 1. Fr. pl. Gironcoli iz Gorice, 2. Artur Darbo iz Gorice, 3. Janez Ličen iz Rifenberga.

IV. Za sadje, grozdje in vrtnino: a. s svetinjo I. reda: 1. Ritter iz Monastera, 2. grof Coronini iz Sv. Petra, 3. Deželne kmetijske šole italijanski oddelek, 4. Pet. Venutti iz Gorice, 5. Artur Darbo iz Gorice, 6. Bartolomej iz Solkana, 7. Josip baron Formentini iz Števerjana; — b. s svetinjo II. reda: 1. Josip Mulič iz Gorice, 2. Anton Pečenko iz Rifenberga, 3. Franc vitez Malnič iz Kanala, 4. Miha baron Locatelli iz Kormina, 5. grof Latour iz Rušica, 6. Franc Alpi et Comp. iz Gorice, 7. dr. Miha Hentschel iz Gorice, 8. grof Boris iz Kormina, 10. Silvester Bradaschia iz Červinjana, 11. dr. Levi iz Vitanove, 12. Dottori iz Ronk, 13. Josip Toroš iz Solkana, 14. Anton Culot iz Gorice, 15. kmetovalci iz Akvileje; — c. s svetinjo III. reda: 1. Janez Ličen iz Rifenberga, 2. Dottori ml. iz Ronk, 3. kmetovalci iz sv. Roka, 4. Anton Ghitter iz Staregore; — d. s častnim priznanjem: 1. Franc Perozzi iz Terza, 2. Josip Klančič iz Sv. Vida, 3. Pl. Teresita iz Kormina. Fortič iz Preserja pri Komnu in Kreg iz Joaniza sta pa bila odlikovana od samega predsedništva za posebne zasluge v kmetijstvu, vsak z enim cekinom po 9 gl. 50 kr.

Pri presojevalni komisiji za navadna vina so bili sledeči gospodje: Frühauf, adjunkt; Pečenko, trgovec v Gorici; Ignac Kerševani, krčmar v Gorici, in Bolaffio, trgovec v Gorici. V komisiji za fina vina so bili: Mach, vodja na kmetijski šoli v Št. Mihelu na Tirolskem; dr. Levi in Bolle, vodja tukajšnjega sviloprejnega poskuševališča. V komisiji za sadje so sedeli: mlajši Dottori, Tance iz Proseka, Jourdan, Torrelli, Toroš, Anton Ferrant in mousignor Pavletič.

Razkaz obdarjencev pri deželni govejski razstavi, katera je bila 27. septembra t. l.

Prvi oddelek. Plemenjaki mlečnih pasem. a. Za bika. 1. dar je dobil Anton Kofol iz Cepovana 90 gl. — 2. in 3. dar Štefan Barbič iz Kozaršč 60 in 30 gl. — b. Za junice. 1. dar je dobil Janez Kavs iz Bolca 60 gl. — 2. dar Jožef Povodnik iz Rupe 40 gl. — 3. dar sta dobila Anton Pavlin iz Gorice (Sv. Rok) in vitez Franc Malnič iz Kanala po 20 gl. — Pohvaljeni so bili Tranquilla Bidischini iz Gorice, Jožef Katnik iz Gorice, Marko Furlani iz Gorice. — c. Za krave. 1. dar je dobil Franc pl. Gironcoli iz Gorice 50 gl. — 2. dar Janez Pignatari iz Cernič 30 gl. — 3. dar sta dobila Anton Pečenko iz Rifenberga in Jakob Jug iz Solkana po 20 gl. — Pohvaljeni so bili: Nikolaj Gortani iz Škodovake, Franc Hrovat iz Dobravelj, Tranquilla Bidischini iz Gorice, vitez Franc Malnič iz Kanala, Janez Tomšič iz Sovodenj, Jožef Peteani iz Rabij, Štefan Bahč iz Št. Petra.

Drugi oddelek. Plemenjaki delavnih in pitavnih pasem. a. Biki. 1. dar je dobil Mihael baron Locatelli iz Kormina — 2. dar Anton Flapp iz Villaurbe 3. Jožef Silvestri iz Brume. Pohvaljen je bil Jožef Lorenzon iz Brume. Ker se je pa g. baron Locatelli odpovedal darilu v denarji, podelila mu je prisojevalna komisija zlato svetinjo prvega reda in je nakazala darila v denarji tako-le: 1. darilo Antonu Flappu 90 gl. — 2. darilo Jožefu Silvestriju 60 gl. — 3. darilo Jožefu Lorenzonu 30 gl. — b. Junice. 1. Anton Baccello iz Brazzana 60 gl. — 2. Alojzija vdova Burba iz Campolongo 40 gl. — Jož. Visintini, Fr. Saranz iz Ronk po 20 gl. — Pohvaljeni so bili: Janez Merluzzi iz Ville Vicentine, Valentin Medeot iz Brume, Franc Perozzi iz Terza, Franc Olivo iz Mariana, Janez Padovani iz Farre. c. Krave. 1. darilo je dobil Miha baron Locatelli iz Kormina, — 2. Janez Mondini iz Chiopris, — 3. Miha bar. Locatelli iz Kormina in Alojzija vdova Burba iz Campolongo. — Pohvaljena sta bila bar. Locatelli iz Kormina in Anton Spessot iz Farre. Ker se je pa v drugič bar. Locatelli odpovedal darilu v denarji, podelila mu je prisojevalna komisija za 1. darilo svetinjo I. reda in za 3. darilo svetinjo drugega reda, in je nakazala darila v denarji tako-le: 1. darilo Janezu Mondini 50 gl. — 2. Alojziji vdovi Burba 30 gl. — 3. dedičem grofa Bozisiya iz Romansa in Antonu Gri iz Sv. Lorenca pri Muši po 20 gl.

Tretji oddelek. Pari volov za delo vsake pasme. 1. darilo je dobil Jakob Nadaiutti iz Kormina 40 gl. — 2. Jožef dr. Tomadoni iz Kormina 30 gl. 3. Jakob Stabile iz Škodovake in Štefan Žbogar iz Loga pri Kanalu po 20 gl. Pohvaljeni so bili: Lenard Andrian iz Ogleja — Dominik in Anton bratje Sion iz Morara.

V presojevalni komisiji za živino so bili sledeči gospodje: gosp. Giovanelli kot zastopnik vladni, a baron Villa-Secca kot zastopnik kmetijskega ministerstva, nadelje kot udje komisije: vodji Giordano in Povše, deželni žvinozdravnik Perko, inženir Michielli, Comelli Julij, vodja Bolle in kot zastopnik deželne odbora Gasser. Ocen obeh razstav podam prihodnjic.

(Dalje v prilogi.)

Priloga k 40. številu „Soče.“

Iz Koborida, 1. okt. († Izidor Pagliaruzzi.) Tužna poročila dobajala so nam iz Gorice uže dalje časa o zdravstvenem stanju bivšega našega župana in zavednega moža, gospoda Izidora Pagliaruzzi, ki se je bil zainja leta naselil v Gorici, a s srcem ostal je bil v Koboridu, kamor je s svojo družino pogosto in rad zahajal. Zanimali smo se za vsako vest, katero nam je kdo prinesel o njegovem zdravju, kajti, dasi je bil kot župan natančen, skoro oster, užival je splošno spoštovanje, ker je bil izmed onih poštenih in značajnih mož, kakršnih dandanes žalibog le malo nahajamo. Užival bo tudi vedno hvaležnost, ker je veliko dobrega storil Koboridu in njegovi okolici proti Kotu. Izsušenje močvirnatga Blata je največ njegovo delo in dokler se bo govorilo o dobroti tega podjetja, se bo z velikim spoštovanjem izgovarjalo Pagliaruzzijevo ime. Umljivo je tore, da smo se jako zanimali za poročila o zdravju onega moža, kateremu smo želeli, da bi dolgo živel, da bi videl vesel uspeh svojega dela in truda.

Žalibog se naše srčne želje niso izpolnile; skoro nenadoma došla nam je vest o smrti neumrljivega moža. Žalovanje po izgubi takega moža bilo je splošno in postalo je še bolj srčno, ko smo zvedeli, da je izvolil naš kraj kot zadnji počitek svojemu truplu. Med nami je živel in med nami je hotel počivati; na pokopališču, ki krije zemeljske ostanke njegove soproge in dveh sinov, ki sta v cvetu svojih let odmrli, ostane shranjeno tudi njegovo truplo do onega dne, ko se bo slišal po naši dolini trombe glas, ki bo budil mrljice k novemu življenju, da prejmejo plačo za svoje delovanje na zemlji. Prepričani smo, da v enec, ki bo kinčal Izidorjevo glavo, bo toliko svetlejši in lepši, kolikor manj se cenijo in priznavajo na svetu zasluge poštenih mož. Kdor hoče na svetu kaj veljati, mora biti nepošten, upogljiv in samopašen. Ranjki Pagliaruzzi je bil najpremožnejši mož v svojem okraju, ali nepoštenosti poti je studil in za svoje prepričanje ni dobil krajcarja.

Kakor v gmotnem tako je bil neumrljiv gospod Pagliaruzzi tudi v duševnem oziru vzgled vrlim Slovincem. V svojem javnem delovanju pokazal se je rodoljubnega, srčnega in značajnega moža. Ko je kaj počenjal, ni prašal za svet pri narodnih služabnikih, ampak mislil je s svojo glavo in, ako v čem ni bil trden, posvetoval se je z modrimi možmi, ki so imeli svojo hišo. Izučen je bil v starih šolah, zato mu je šlo z novimi načeli včasih nekoliko težko; ali rodoljuben je ostal vedno in svojo rodoljubnost ohranil je ukiub največim težavam, ki so se mu delale. Ko je prosil v imenu koboriske občine za brzojavno postajo v Koboridu, se mu je namignilo, da bi se spodobilo, da bi presvitlega cesarja na potovanju nemški navoril. Pagliaruzzi je pa cesarja slovenski uagovoril in je ukiub temu tudi postajo dosegel.

V deželni zboru je neustrašeno zagovarjal pravico in resnico. Pred sejami ni nikoli prašal deželnega glavarja, kako naj bi glasoval. Ko je bila goriska dežela, to je njen zalog za uboge, zgubila po nemarnosti svojih upravnikov večjo vsoto (menda okoli 5000 gld.), hotel je Pagliaruzzi v javni seji predlagati, naj se stvar preište in naj se naroči dotičnikom, da iz svojega žepa plačajo, kar je bilo ubogim zgubljeno. Drugi gospodje se niso ujemali s tako namero ter so ga pregovorili, da je odstopil od svojega sklepa, obečaje mu, da se mirno, tihim potom vse popravi, kar je bilo zakriviljeno. Ali se je to kedaj popravilo, ne vem; pa jako dvomim. Zarad svojega trdnega prepričanja bil je splošno spoštovan.

Svojo rodoljubno značajnost pokazal je ranjki Pagliaruzzi tudi v težavnih razmerah, tudi tedaj, kadar se mu je reklo, da narod potrebuje najprej kruha, a potem še le narodnih pravic, kadar so se veržile potrebne podpore s političnim njegovim vedenjem, kadar so se odbijale njegove prošnje, ker ni hotel vzeti modrosti od onih, ki so mu jo usiljevali. Ko je nekdanj o času volitev v deželni zbor prosil v Trstu podporo za izsušenje Blata, bilo mu je rečeno, naj bi odstopil kandidaturu, ki mu je bila ponujena od gorških Slovencev, drugemu kandidatu, čegar ime bi se iz Trsta naznanilo, ali odgovoril je, da si štje v dolžnost sprejeti kandidaturu, katero mu narod ponuja, in da tore ne more odstopiti mesta drugemu, ko narod njega želi. Daljša razprava ni mogla prepričati ga, da bi se udal; konec razgovora je bil: „Torej naj Vam narod Blato suši“ in s tem je bila nit pretrgana. Kaj bi storili letošnji Kranjci v takem slučaji? Po evangeliji nekega njih apostola bi rekli: „Imenuj nam vse poslane, samo da nam Blato posušis!“ Pagliaruzzi je bil voljen in tudi Blato je posušeno; zavlleklo se je delo nekoliko, pa izvršilo se je. Mrtvi Pagliaruzzi obsoja žive Kranjce ter uči vse Slovence: „Borite se postavno in pošteno za gmotno blagost, za omiko in narodne pravice. Vse dobite, če tudi ne prvi dan.“

Slava možu, kateri je tako srčno in značajno delal za svoj narod. Mož je zaslužil, da se njegovo življenje opiše in da se v pohvalni izgled postavi vsem Slovincem. Upam, da med mnogimi znanici, spoštovalci in prijatelji ranjkega se dobi kdo, ki pokaže s

takim življenjepisom hvaležnost ranjkemu, živim pa pot, po kateri se pošteno in značajno hodi. Ako bi „Sloga“ razdelila knjižico med svoje ude in razposlala jo tudi sosednjim Kranjcem, žela bi hvalo vseh zavednih Slovencev. Pagliaruzzijevo ime bo imelo vedno častno mesto v gorški zgodovini ter bo Slovincem v večno čast in ponos! Počivaj, dragi trudnik, v hladni zemlji, a mi se Te bomo spominjali vse naše dni! Večni bodi Ti pokoj, in nam prijaznejša vremena.

Iz Koborida, 30. sept. — Žalostno je gledal ponosni naš Krn te dni v koboridsko dolino in navadno deroča Soča se je tiho in mirno valila mimo koboridskega trga, kakor bi tudi ona občutila in ne hotela motiti žalostnega stanja, katero navdaja sedaj vso tukajšnjo okolico. Koborid, le žaluj, saj imaš uzrok žalovanju, ker utrnila se ti je najblagodejnejša zvezda, v katero si s hvaležnim srcem obračal svoje oči. Soča bo še dolgo pošiljala svoje valove proti jadranskemu morju, novi rodovi pridejo in zginejo, leta in stoletja pretečejo, a še vedno boš zastoj zrl v zakrito prihodnost, kedaj se ti tej enaka zvezda zopet prikaže. Da, zastoj, zastoj boš zrl! Ena je bila tvoja zvezda, in ta ti je zginele — zato, Koborid, le žaluj, ker imaš uzrok žalovanju, saj tvoj ponos, tvoj blagi dobrotnik, Izidor Pagliaruzzi, se je za vedno ločil od nas, in se je preselil v kraj večnega življenja. — Kedo bi bil mislil, ko smo se prve dni meseca septembra od njega, dasi že precej slabotnega, poslavliali, da ga proti koncu tega meseca na mrtvaškem vozu zopet v svojo sredo sprejmemo. Strmé, z bridko žalostjo napolnjenim srcem je ljudstvo pozdravilo mrtvaški voz ter kalnim očesom zrl na krsto (trugo), v kateri počiva mrtev njegov blagi domačin.

Bil je ranjki gospod rojen v Koboridu, mnogoletni župan, predsednik krajevne in ud okrajnega šolskega sveta, več let deželni poslanec itd. Svoji družini bil je skrben oče in neutrudljiv delavec, ali moral je tudi mnogo žalostnih udarcev prenašati ubogi gospod, ali prenašal jih je kot mož, udano, — nikdar ni bilo slišati tožilne besede iz njegovih ust. Bog mu je pobral dva sinova v cvetu mladosti; nekaj let potem se še njegova preblaga soproga preseli v večnost; tedaj je zapustil ranjki Koborid ter se je preselil v Gorico, kjer je 25. septembra v 65. letu svoje starosti tudi umrl. Želel je biti pokopan v svojem rojstnem trgu, pri svoji družini, zato se je truplo prepehalo v Koborid.

Kedor se je hotel prepričati, kaj je bil ranjki g. Pagliaruzzi Koboridu in koboridski okolici sploh, ta naj bi se bil udeležil njegovega pogreba v nedeljo 28. sept. ob 2 popoldne. Ne bom natančno popisoval spreveda, naj omenim le to, da je bil za naš okraj velikansk, kakoršnega naša dolina ni še videla in ga morda tudi več ne bo. Udeležili so se ga skoro vsi bližnji in daljni gg. duhovniki iz okolice, vsi višji uradniki iz Tolmna, na čelu njim g. glavar sam, celo občinsko svetovalstvo, čitalnica z zastavo, možstvo žendarmarijske in finančne postaje. Oko skoro ni moglo premeriti občinstva, katero je prihitelo iz bližnjih in daljnih vasij, iz vsake se tako oddaljene koč, da bi blagemu gospodu izkazalo zadnjo čast, katero je on v življenju tako malo iskal. In ko so pevc zapeli „Jamica tih“, je ljudstvo z upognjenimi glavami, kalnimi očmi zrl na grob, v kateri so položili moža, ki mu je toliko dobrega storil in ki bi mu bil gotovo še veliko koristil. Neštete solze zagotavljale so mu večni spomin.

Gospod Pagliaruzzi je umrl, — a vendar za nas ni umrl. Njegov duh in njegove zasluge bodo vedno živele med nami in naši pozni potomci se bodo hvaležno spominjali moža, kateri je prvi sprožil misel, da bi se rečici Idrijci napravila nova struga; hvaležno se bodo spominjali moža, kateri je vkljub vsemu nasprotovanju, vkljub vsemu sovraštvu čez dvajset let z vsemi močmi na to deloval ter svoj namen tudi dosegel. Koboridsko močvirje spremenil je v cvetoče travnike in odpravil je mrzlico, katera je po okolici v primeri huje razsajala, nego sedaj kolera v Italiji. Spominu moža, kateri ima za nas take zasluge, ni umrl; — ne, tako črne nehvaležnosti nečemo biti krivi. Ali taka dela more izvršiti samo mož neustrašljiv v svojem namenu, mož železne volje, kakoršen je bil ranjki gospod! In prav ta neustrašljivost, ta železna volja mu je pomagala, da je skoro pri vseh podjetjih prišel kot zmagalet iz boja. Od svojega prepričanja, katero je prej gotovo temeljito premislil, ni nikdar odstopil, ampak boril se je zanj do zadnje moči, ako bi se imel tudi najvišjim gospodom zameriti. Za pravice in postave se je vse življenje potegoval; — „po postavi“ to je bilo njegovo gaslo. Da, takih mož nam Slovincem manjka, potem ne bi brali več novic, kakoršne dandanes beremo o naših ljudskih zastopnikih.

Prostor mi ne dopušča, da bi obširno govoril o drugih zaslugah pokojnikovih, bodisi v gospodarstvu, v zboljšanju cest in drugih zadevah; omeniti hočem le, kako je bil ranjki unet za šolstvo in omiko našega ljudstva. Omika in morala bila sta mu dva pred-

meta, za katera je pri vsaki priliki deloval. Dobro je vedel, da se to najlaže doseže z dobro urejenim šolstvom: zato je pa ostal šoli in učiteljstvu vedno največji prijatelj in podpornik. Radodaren in unet je bil za šolo ter je bil mladini in odraslim vedno sam najbolji učitelj. Vedno se še spominjam njegovih besed, katere je izgovoril pri neki priliki rekoč: „Ako bi se prašalo, koliko plače naj bi se dalo učiteljem, bi svetoval: slabe odstranite, dobrim pa dajte več ko morete“. Te besede izražajo vso ljubezen do šole in ljudske omike.

Da, neprecenljive so njegove zasluge! In pri vsem svojem delovanju ni ga vodila ni čast ni slava, bil je zato skromen, preskromen. Vodila ga je edino čista ljubezen do svojega ljudstva. Svoj rojstni kraj je ljubil z dušo in s telesom, zanj je deloval vse življenje, pri vsaki priliki, in zadnja njegova želja je bila, naj bi mu rojstni trg podelil prostorček, kjer bi počivale njegove trudne kosti, naj bi ga domača zemlja sprejela v svoje naročje. In rojstni kraj mu je z rasprostrtimi rokama prišel proti, domača zemlja ga je z neizmernim veseljem sprejela v svoje nedrter ga je s svojim mrzlim prtom za vedno prikrila našim očem. Ti pa, blagi gospod, spavaj mirno v ljubljeni zemlji domači, spavaj v miru, katerega v življenju nisi ni iskal ni imel; na tvojem grobu ponavljamo še enkrat: — večni, večni, ti spomin!

V Lokavci, 1. oktobra. — (Novi zvonovi. Letina. Jablana v enem letu dvakrat rodila. Bolnišnični stroški. Opazka o učiteljsstvu.)

Dne 31. maja t. l. zapeli so nam prvi krat novi zvonovi. Zdaj, ko smo jih vže mnogokrat ališali, lahko rečemo, da so prav mojsterako delo. Tudi iz sosednjih se sliši lepo o njih. Ulica sta jih De Pol in Broili v Gorici. Za svoje delo zaslužita javno pohvalo.

Letina je pod Čavnom, kakor tudi drugod na Vipavskem, dokaj slaba. Trta nam vže petnajst let ni izplačala obdelovanja. Krompir se je obnesel srednje; seno tudi tako; turšice bode polovica od lanskega leta; zadrževala jo je suša v najbolji rašči (drugod pravijo rasti). Ves drugi pridelek bo tudi slab. Dobro je vendar za naše kraje to, da ljudstvo zasluži kakšen krajcar z vožnjo drv iz gozda.

Tukajšnji posestnik J. Lokar ima na svojem vrtu jablano, ki je letos uže drugič rodila. Poslednji sad utegne popolnoma dozoreti, in sicer zato, ker imamo gorko jesensko vreme.

Zarad bolnišničnih stroškov se slišijo hude pritožbe. Kam pridemo, če bodo morale občine take strašanske zneske izplačevati, če bomo morali kmetje plačevati za delavce, ki so zgubili zdravje v fabrikah ali tovarnah tržaških in drugih meščanov. Skrajni čas je da se ti stroški odpravijo ali vsaj znižajo, in onim naložijo, katerim bi morali pripadati. Naš župan g. H. z izseljenci strogo postopa; kedor ne dokaže, da je v mestu ud rokodelskega društva, ne dobi od občine potnih pravic. Posnemala naj bi ga vsa županstva.

Šola na Dolu je dovršena. Za učitelja je izbran naš rojak g. Edmund Čibej. Hvalijo ga, da je prav dober, priden in potrpeljav. Dolanom čestitamo!

Večji dečki v naši šoli izdelovali so med letom pod g. učiteljevim vodstvom različno kmetijsko orodje; to je bilo poslano tudi v razstavo učnih pripomočkov. Kolikor sem zvedel, z vsega Goriškega poslali sti tako orodje v razstavo samo Rihemberška in Lokavska šola. Čast učiteljema, gg. Ponizu in Volkovu.

V predzadnjem listu cenjene „Soče“ čital sem poročilo okrajnega šolskega sveta; med drugim tudi o našem g. učitelji Volkov-u. Poročevalec popačil je priimek našega mnogospoštovanega gospoda učitelja. Gospod poročevalec naj si jemlje našega učitelja v izgled in posnemo, in ne v namuznenj posmeh. Ako ne poznate njega in njegovega zaslužnega delovanja; ako ne veste, da je Lokovčanom in bližnjim častna oseba; ako ne poznate njegovih zaslug v šoli in za narod; ako ne veste, kako je priljubljen občinarjem; pridite v Lokavec, pove vam

kmet.

Iz Sela, 19. sept. 84. — Draga „Soča“, vem sicer, da nimáš predalov, odločenih malenkostnim prepriom posameznih dopisnikov; upam pa, da sprejmeš vendar v svoj cenjeni list pritožbo v sledeči zadevi. Te dni bil sem prvkrat v c. kr. sodnji v Ajdovščini v zadevi novačenja, kjer me je c. kr. sodnik Demonte preprijazno sprejel, v domačem jeziku moje zadeve pojasnil in me sledujoč poslal do c. kr. vodje zemljiških knjig. Ker mi niso bile uradne razmere znane, naprosil sem družega uradnika, naj me pelje do omenjenega gospoda. A prvi nagovor gospoda vodje je bil: „was ist das für ein Trottel?“ (kaj hoče ta tepec?). Potem se le je začel z menoj opravljati. Koliko časa, uprašam, bodo mislili nekateri gospodje uradniki, da so gospodarji, kateri smejo v urad došle

osebe slobodno pravati in zasmehovati? Od presvitlega cesarja nimajo te oblasti, od ministra tudi ne, in sami si je ne morejo dati; naj si je torej ne prisvajajo in naj delajo z nami uljudno, kakor zahteva njih postava in kakor zasluži kot polnopravni državljani. Upam, da dotičnemu gospodu te besede ne bodo bob ob-steno!

Iz Lokavca, 24. sept. — Preteklo nedeljo po sv. maši je stopil naš obč. sluga Nikica na pripravno zidino pred cerkvijo ter označil poleg drugega še to le: „Prihodnjo nedeljo naj pridejo k J. J. vsi oni hišni posestniki, kateri si želijo poslopja zavarovati. Pride tisti dan agent „banke generale“ ter bo vzprejemal zavarovanja.“ Takoj se oglasi nekdo izmed množice: „Veste možakarji kaj? ta banka je lahko mogoče dobra, a domača ni, — je laška. Mi pa imamo svojo banko „Slavijo“ in ta je poleg drugega tudi najboljša v celi Avstriji, kar je dokazano iz vsakoletnih računov, ki jih daje javno po časopisih na ogled.“ Tu naj dostavim, da je zastopništvo banke „Slavije“ za ajdovski okraj sprejel gosp. Ferdo Makovec v Ajdovščini.

Hišni posestniki! ki nimate še svojih poslopij proti ognju zavarovanih, oglasite se pri omenjenem zastopništvu. Pa ne samo v tem kraju, povsod po Slovenskem raje pristopajte k domačemu zavodu nego k tujemu. Svoji k svojim!

Po nekterih vaseh na Primorskem vidijo se na hišah pribite tablice z italijanskim napisom. „Irredenta“ gleda in opazuje vsako malenkost, ter si jo vodi na svoja koleša. Ako zaleze tolpica „irredentšev“ v tako vas, zaja se v take napise ter veselo vsklikne: Hehej! tukaj so naši ljudje! in naši napisi!

Banka „Slavija“ daje zavarovancem na poslopja lepe tablice — res pravi kinč vsaki hiši. „Majka Slava“ drži razprostrti roki, kakor bi hotela reči: „Zlati mir zavladaj mej vsemi slovanskimi narodi na zemlji!“

S Tolminskega, 27. septembra. — (Krt rije, — nespametni ga ubije.) Večkrat sem se prepiral z našim kmetom ter mu dokazoval, da je krt vendar le koristna živalica. „Nu, nu, pa pojdi sč, kader bo vse polno krtin po polji in senožeti“, bil je navadni odgovor. Zastouj sem pravil, da je to le majhna škoda proti koristi, ki jo donša krt na drugi strani s tem, da uničuje škodljive črve in drugo golazen. „Kaj pa tožite, da Vam je zemlja „bolna“, da so nekatere strani kar vse prejedene, vse ruse, da trava rasti ne more?“ mu odgovarjam. Pa vse ni nič pomagalo! Vse večerje se je gospodar ménal le o krtu ter izpraševal svoje: „Ali si kakšnega danes?“ „Na skali“, bil je odgovor, „je jeden, uže toliko krat sem ga čakal, pa ga nisem mogel ščediti! Pa-ga bom uže!“ Pozneje sem bil pustil to stvar ščinoma iz glave. Kar me ugodna prilika zopet spomeni ubogega krtka.

Čul sem dvogovor, zanimljiv dvogovor. „Nu, kako je?“ „Ej le slabo; bi uže bilo, da bi le teh podjedic ne bilo. Te podjedó korenino in vse se kar obali. Onega leta sem bil ujel krtka...“ „Ali ste ga ubil?“ O jaz sem jih uže sto in sto...“ „Ne, ne, jaz ga nisem ubil. Le ujel sem ga in prenesel iz senožeti v polje, da bi mi tū ostal in črve preganjal. Pa ta nemarnost ni htel ostati v polji!“ „Hm, hm!“

Da ti je bilo videti sedaj to skupino! Kakor zmālani so tu stali: krtovrag, krtoljub in krtobra-nitelj!

Korenin.

Z Belškega, 23. (Naše ceste.) Znano je, kako zelo nam je dandanes treba dobrih cest — v raznem obziru. A naša državna koroška cesta ni, da bi jo hvalili. Nasprotno: nekdo višjih je dejal nedavno, da tako slabe ceste še ni videl, kar je hodil po svetu. Zna-biti, da je ta sodba pretirana, t. j. preostra: a nekaj resnice pa bo vendar le v njej.

Prav je tedaj, da se je jela naša cesta nekaj popravljati. Tako so jo popravili nekaj v Strmci, nekaj na Predelu, in sedaj delajo še most pod Gregor-jevcem pri Pustini. Ta je posebno potreben. Kajtr-o povodnjih nanese voda toliko grušča iz „Gradu“, da je vožnja zaprta. Bog daj srečo, da bi to delo do-bro izvršili.

Želeti bi pa bilo, da bi se še dalje kaj storilo za našo cesto: cesta bi se zboljšala, a ljudje bi do-bili zaslužka. Cestni jarki se mari preredko pokopujejo, za to se cesta kvari; tudi brani ob cesti so po ne-kih krajih prav slabe. Ali čakate nesreče, da Vas na to opozori? Boljše in zdravejše bi bilo, če bi se prej kaj popravilo. Državna cesta mora biti vendar v redu.

Želeti bi bilo, da bi se zaš zastopnik v državnem zboru še dalje kaj pobrinol za našo koroško cesto, ter pridobil, če mogoče, tudi nam vzdadne podpore v njeno zboljšanje. Če ni možno, je drugo; a če je: onda je za to skrbeti — dolžnost! Bog i sreča!

L.—a.

Komen, 26. sept. — Gotovo dobiš, draga „So-ča“, iz vsake prilično tako velike vasi, kakoršen je Komen, več gradiva v svoje predale, nego od tod. Ali kaj hočeš? posebne novosti se tu ne godé, svoje gorje pa radi zakrivamo, kakor vsi Adamovi otroci.

Letina pri nas kaže slabo, ali boljše rečeno: je že slabo pokazala. Pšenice, ječmena in tacega žita bilo je nenavadno malo, grozdje pa je toča potolkla in slednjič prišle so še razne rose na borni ostanek. Sploh ne vem, kaj Kraševci letos začnemo.

Na duševnem polji smo, draga „Soča“, nazado-vali. Mesto večjega napredka in bogatejšega sadu je od leta do leta večja suša in mržnja. Ves svet vé in se smeje, da nimamo čitalnice ni bralnega društva — in taka vas, kakoršen je Komen, brez tega. — Nikdo se več ne giba, nikogar stvar ne briga. Le kruhobor-stvo in nevoljnost se goji med nami. Imeli smo moža in ga še imamo, od katerega je marsikdo kaj pričakoval. Kričal je mnogo, pisal tudi, — bil je pravi pometas pred tujim pragom. Ker pa svojega nikoli ni pomel, nabralo se mu je mnogo smeti.

Sedaj je preteklo že četrto leto od volitve žu-pana. Volitve ni še bilo; to nas tudi dosti ne briga, kajti imamo moža na županskem stolu, kateri deluje za blagor svojih podložnikov. Prepričani smo, da v Komnu ne najde se sposobnejši mož za to stvar. Za-libog, da sedaj propade (?!). Neka trojica lasti si v svojej veliki domišljiji župansko čast in oblast. Ni ji župan dovolji, — pa je. V svojej konferenci ali seji izvolila si je ta trojica župana izmed sebe, tako tudi podžupana in tajnika. Napravljeno je že vse, le gla-sovi manjkajo. — Sploh pa ta začasna izvolitev ni brez dobrega zrna. Čemu nakladati delo ljudem, ki imajo že dovolj opravila? Najlaže je župan tak, ki ves dan pohajkuje.

Opozoriti pa moram posebno Komence, naj stvar vestno pretuhajo, predno bodo volili. Jaz bi Vam to-plo priporočal sedanjega župana. Zgore omenjeni go-spodič (župan brez glasu) misli in upa, doseči to častno mesto. Pretuhajte in pomislite dobro, kajti le zgleden mož in sin zdi se mi vreden tega mesta.

— n — lj.

Z Malhinj, 28. sept. t. l. Ni še dolgo, kar si, cenjena „Soča“, poročala o pугubnem požaru v cirkljanskem okraji, in uže imaš zopet priliko, da za-biležiš jednako nezgodo.

Bilo je 26. sept. ob 1/2 8 v jutro. Večina va-ščanov je delalo na polji. Kar se zašliši plat zvoná, naznanjajoč, da nekje v vasi gori. Kmalu se zapazi dim, ki je bil vedno gostejši. Na to udari plamen skozi streho. Ljudje začeli so pridno gasiti in v kratkem času posrečilo se jim je polovico stavbe rešiti.

Poslopje, katero je ogenj upepelil, je Jožefa Fur-lana, očeta sedmerih otročičev, katerega ni bilo doma. Morete si misliti, kaka žalost je obšla moža, videče-ga razdijano in opustošeno hišo, katero je z doma gredé pustil v lepem redu. Škoda je velika in to tem bolj, ker ubogi kmet ni bil zavarovan.

Razen hleva in sena zgorelo mu je pohištvo, obleka, in kar je največ, letošnji pridelki. Uboga obi-telj je res usmiljenja vredna. Vse plaka, tarná in prosi pomoči. In je tudi huda! Kako si bo sedaj nesrečni kmetič priskrbel živeža in obleke? Bog daj, da bi se našla usmiljena roka, ki bi podarila tem revežem kaj v pomoč. Gotovo ji bode za vsak darek hvaležna.

Star običaj je, da se naznanja, ako kje gori, s tem, da se udarja ob jedno stran (plat) zvona. Ali tuje zvonilo kakor da bi koga pokopavali, in prav zato niso ljudje kaj pritekli, dokler niso videli veli-kanskega dima. Želeti bi bilo, da bi se bolj strogo na to pazilo, da bi se ne pripetilo več kaj tacega. Tudi kope slame blizu hiš niso varne, kajti malo je stalo, da bi blizu stoječa kopa in veter pouzročila velik požar. Torej slavna županstva, pozor!

Z nevoljo moram opaziti, da v tukajšnji občini nima razen jednega noben posestnik zavarovane imo-vine. Ali ni to žalostno? Z nekolikoimi novčiči, ka-tere si človek prihrani, zavaruje si svoje imetje, da mu ni treba zdlihovati in tarnati, kader je prepozno.

Dragi občani, zavarujte svoje imetje pri narodni, na dobrih nogah stoječi banki „Slaviji.“

J. Ž.

Politični pregled.

Skupni ministerski svet je v Budapešti pod predsedništvom cesarjevem določil proračun, ka-teri se bode predložil delegacijam. Kedaj se bo-do te sošle, ni še določeno; prej ko ne proti koncu tekočega meseca, ko bodo sedaj delujoči dež. zbori izvršili svoje delo.

V seji 1. t. m. kranjskega zbora se je glavar prvo spominal na nagloma umrlega po-slanca viteza Schneid-a, naglašal njegovo neu-morno delavnost, miroljubnost, radodarnost, v-danost do presvitlega cesarja, pa tudi njegovo sočutnost do kranjske dežele in celega naroda

slovenskega. Na to je g. Obreza s tovariši sta-vil interpelacijo do dež. vlade glede zopetne v-peljave nemščine kot učnega jezika v Ljubljanskih ljudskih šolah. Posl. Kersnik je od dež. odbora terjal pojasnil o pravnih razmerah posestnikov lož v Ljubljanskem gledišči do gledališčinoga poslopja. Na to se je sprejela postava o spu-šcanji zasobnih žrebcev za konjsko plemenitev po vladnem načrtu in mnogim občinam se je do-volila podpora za šolske stavbe.

V štajerskem zboru je konservativec Kar-lon stavil predlog, naj v prihodnjem zase-danji dež. odbor s porazumljenjem vlade pred-loži postavni načrt o spremembi volilnega reda. Na Zgornjem-Avstrijskem je zbor izvolitev po-slancev iz kmečke in mestne skupine potrdil e-noglasno, ono iz veleposestva z večino proti gla-sovom liberalcev.

Češki dež. zbor se bode zopet bavil sè spremembo volilnega reda, ker dotični postavni načrt mu je predložil dež. odbor. Po novem na-crtu bi ostale tri skupine: kmečkih občin, mest in veleposestva; kmečke občine bi se nekoliko po narodnosti omejile, v mestno skupino bi se sprejelo na novo 82 mest in trgov, pa 11 iz-ločilo, veleposestvo bi pa bilo razdeljeno v pet volilnih okrajev in trgovinske zbornice bi volile mesto 15 le 7 poslancev. Ali se bode temu na-črtu boljše godilo, kakor prejšnjim, ni lahko misliti; ker Nemci na Češkem nočejo spora-zumljenja; ali vladati ali narodnosti hujskati, to je njih geslo in o tem živé. To so pokazali naj lepše tudi v tem, ko so zagnali v zboru ve-lik krik, da poljski in gozdni čuvaji nosij zna-menja pisana v obeh deželnih jezikih.

29. t. m. je presvitli cesar otvoril novo iz-voljeni ogerski državni zbor s prestolnim govo-rom, v katerem je bilo tudi naznanjeno njegovo glavno prihodnje delovanje, kakor: reforma go-sposke zbornice, preustrojba pokojninske postave za državne uradnike, reguliranje Donave, preu-rejenje kaznivih in upravnih sodišč, štedenje z drž. premoženjem, in ohranitev miru med narod-nostmi in različnimi veroizpovedanji.

S kraljevim reskriptom bil je 30. t. m. hr-vaški dež. zbor odprt. Ta reskript opozarja na pogodbo, sklenjeno med Ogrsko in Hrvaško, ka-tera ima biti temelj vsem razpravam, ter po-zivlja k volitvi poslancev v ogerski drž. zbor in vabi, da se poslanci v duhu zmernosti in do-stojnosti lotijo svojega posla.

V Belgiji, posebno v Bruselji, so nemiri in demonstracije, katere so liberalci izzivali proti ministrom in kralju samemu, ponehale, odkar se je ministerstvo toliko osrčilo, da je ukazalo s tujega, večinoma s Francoskega privandrane huj-skače prejeti in djati pod ključ.

Med Kitajci in Francozi zna še priti do sporazumljenja — vsaj ne dohajajo v ondotnega bojišča nobena vznemirjajoča poročila —, odkar se sliši, da hoče posredovati sama kitajska ce-sarica.

Domače in razne vesti.

„Slovensko bralno in podporno društvo“ v Gorici priredi prihodnjo nedeljo, 5. t. m., sveča-nost v praznovanje imendana presvitlega cesarja. Za-jutra ob 9. uri bo tihá maša v cerkvi sv. Antona pod Kostanjevico, zvečer ob 7. uri pa domača za-bava v društvenih prostorih. Udje in prijatelji dru-štva se uljudno vabijo, da se udeležé v obilnem šte-vilu cerkvenega opravila in večerne zabave.

Veselslavno c. k. namestništvo v Trstu potrdilo je z odlokom 26. septembra prepoved slavnega c. k. okrajnega glavarstva goriskega, ono zadevajočo slavnost, katero je nameravalo prirediti gorisko pod-porno društvo v nedeljo 5. oktobra. Zoper omenjeni odlok uložil je društveni odbor ugovor na visoko c. k. ministerstvo notranjih zadev toliko gledé prepo-vedí, kolikor gledé njene motivacije (razlogov).

Vrlega moža spomin nahaja se v dveh dopi-sih iz Kobonda, katera smo prinesli v današnji šte-vilki. Gospodom čitateljem naj ne bota predolga, am-pak pazljivo naj ju berejo, ker sta vredna.

Popis razstav, ki so se vršile pri nas zadnji teden, bil nam je občan. Žalibog ga nismo dobili in

smo se morali zadovoljiti z dvema dopisoma iz Gorice, ki navajeta obdarovance in pohvaljence v vinski in govejski razstavi.

Na tukajšnjih srednjih in ljudskih šolah oglasilo se je letos mnogo učencev in učenk. Ker sprejemne skušnje niso še povsod dovršene, ne moremo še povedati natančnega števila. Na c. k. dekliški vadnici bilo je zavrženih zaradi pomanjkanja prostora čez 80 deklic, med njimi okoli 30 Slovenk. Italijanske deklice gredo lahko v laške mestne šole; kaj pa s slovenskimi? Ostati v nevednosti, ali pa poitalijančiti se. Žalostna usoda slovenskega naroda, ki mora povsod služiti v slavo drugim, a sam si ne more pomagati. Cuvvari omike, svobode, človeških in narodnih pravic, kaj pravite k temu? kolika ura je? Ali še se ne začne daniti prezvestemu slovenskemu narodu? Ali bomo večno tavalili v temi nevednosti? Ali ni ljudska šola tudi za nas?

Lahonska politika. Kako si znajo lahoni priporiti, kar želijo, kaže naslednji dogodek. Na vojaško skladišče v ulici Sv. Klare v Gorici dejali so pred nekim časom napis v nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku, ki je naznanjal, da je prepovedano prilepljati oznanila na ondašnje zidove. Nekaj dni pozneje bil je slovenski napis pomazan. Govorilo se je, da bi bil šel mestni župan vsled tega k dotičnemu vojaškemu poveljniku, da bi mesto v tej zadevi izgovoril. Pozneje bil je napis še nekoliko bolj pomazan, a ni se slišalo, da bi bil g. župan v tem oziru kaj storil. Pred kratkim časom je bil slov. napis tretjič pomazan in vojaška oblast ga je zdaj popolnoma zbrisala. Z vednim nagajanjem je irredenta dosegla, kar je želela. Surovosti, ki je v tem dejanju, ne odobrujemo; lahonsko vztrajnost pa priporočamo vsem Slovincem.

Luna mrkne danes, 4. oktobra. Ob 9. uri in 9 minutah zvečer začne otemnjavati, ob 10. uri in 9 minutah bo vsa temna, ker pride popolnoma v zemljino senco. Do 11. ure in 42 minut bo trajal popolni mrak; potem se začne zgubljavati in se zgubi popolnoma ob 12. uri in 42 minut popolnoči.

Razstava učnih pripomočkov, ki se je bila letos priredila v Gorici, služi v veliko čast goriškemu šolstvu, ker iz nje se je spoznalo, da šolstvo na Goriškem je v zadnjem desetletju kaj lepo napredovalo. Razen učnih pripomočkov razstavljena so bila tudi dela ljudskih šol in otroških vrtov. Jako zanimiva je bila razstava rifemburške in lokavske ljudske šole; v teh šolah se vadijo namreč učenci izdelovati raznovrstna orodja, katera si more kmet sam oskrbeti. Med otroškimi vrti imel je I. slovenski otroški vrt v Gorici, katerega vodi spoštovana gospodična Emilija Kren, prav dostojno in častno mesto. Čuditi se je moral vsakdo, ki je pomislil, da ta vrt je deloval še le 9 mesecev, hčnim izdelkom v gubanjih, našivanju, risanju, pletenju, vbadanju, katere so priredile otroške roke v starosti od 4. do 6. leta. Odlikovala sta se tudi dva mestna otroška vrta, čemur se pa ni toliko čuditi, ker mestni vrti delujejo uže več let.

Učni pripomočki in omenjeni izdelki razdeljeni so bili tako le. Prva soba obsegala je ročna dela političnega okraja gradiškega. V 2. sobi so bili sprejeti učni pripomočki knjigarja Ed. Holzela ter izdelki meščanske šole za deklice v Pulji, ki so vzbujali splošno zadovoljnost. V tretjo sobo so bili spravili ročna dela okraja tolminskega, sezanskega in okolice goriške, kakor tudi zgore omenjena dela otroških vrtov ter spise in risanja učencev ljudskih šol. Ročna dela goriških ljudskih šol, razni izdelki učiteljev in knjige iz c. k. zaloge na Dunaji napolnili so četrto sobo. V peti sobi sta bila razstavljena svoje primerno blago knjigarja Coppag in Wokulat iz Gorice. Tudi c. k. poskuševališče za svilorejo in vinarstvo v Gorici, razstavilo je bilo svoje priprave in izdelke ter je porabilo v ta namen šesto in sedmo sobo. Med slovenskimi učitelji so se odlikovali z razstavo svojih (muzikalnih) del gg. Danilo Fajgelj; Poniž in Volarič; med Italijani g. Pocar zraven drugih. Z eno besedo: razstava je bila lepo osnovana in je dajala lepo pričevalo goriškim šolam.

Popoldne tistega dne (25. sept.) bil je banket, katerega se je udeležilo do sto gg. učiteljev in učiteljic.

Neznana ženska, Nemkinja po rodu, strelila je pretekli tork popoldne na cesti, ki vede s Placete proti Sočinemu mostu, s pištolo na se z namenom, da bi se usmrtila. Ranila se je nevarno, tako da je malo upanja, da bi ostala pri življenju. Prenešli so jo v bolnišnico, kjer niso mogli izvedeti od nje uzroka žalostnega dejanja.

Prebridka zguba zadela je slovenski narod in kranjsko deželo posebe. Josip vitez Schneid, rojen Dunajčan, rodem Nemec, a posestnik na Kranjskem ter pravičen značajen, delaven mož, prijatelj in podpiratelj slovenskega naroda, bivši državni in deželni poslanec za Kranjsko, je 30. septembra nagloma umrl za krvjo, ki se mu je udrla. Bil je prej tajnik v cesarjevi kabinetni pisarni, potem pri finančnem ministerstvu, a opustiti je moral službo zared bolehnosti ter je prišel kot c. k. vladni svetovalec v Gorico, kjer je bil dobro okrevan. Lotil se je v novi

političnega delovanja ter je delal v konservativnem, pravičnem duhu. Mnogo je koristil posameznikom in vsej deželi, zato je žalost po njem splošna. Vitez Schneid je za Slovence nenamisljiv; njegovo ime ostane v hvaležnem spominu, dokler se bo govorilo in pisalo o naših časih. Večna luč naj mu sveti.

V Mirnu nameravajo napraviti, kakor se nam poroča, gasilno društvo. Po drugih krajih taka društva dobro uspevajo. Upati je, da tudi Mirenci izvršijo kaj lepega, ako se lotijo. Bog daj srečo!

„Škof Rudigier je izvrsten škof!“ rekel je cesar Franc Jožef ozirajoč se po prekrasnem Montafonu, ki se je visokim popotnikom odprl, kedar so dospeli v dolino Klosterle na Predarlškem ob priliki otvorjenja dotične železnice. Linški škof Rudigier je namreč ondi doma, česar se je cesar nemogredé spominjal. Jako častno spricalo za višjega dušnega pastirja gorenje-avstrijskega, ako ga prva in najvišja osoba v državi imenuje izvrstnega škofa. Presvitlemu cesarju pač ni skrito ostalo, da je škofu Rudigieru poleg dušnega tudi telesni blagor izročeni mu ovčic nad vse pri srcu, da se mu je toraj potrebno zdelo taiste ob času volitev tudi politično podučiti, s čemer si je mož cesarjevo najvišje priznanje pridobil in to že sedaj, skoraj bi rekli v teku enega meseca, dvakrat. Ko se je škof Rudigier v Steyru bivajočemu cesarju s svojo duhovščino ondi poklonil, izrazil se je cesar javno jako pohvalno o njem in njegovi duhovščini. Drugo pohvalo izrekel je cesar, kakor smo ravno omenili, na voznji na Predarlško o njem. „Slovenec“.

Iz Celja na Štajerskem prinesel je „Slovenec“ sledeči dopis. „Č. g. Lednik, kaplan v Vojniku dne 21. avgusta, kjer se je oddalo za g. prof. Žolgarja več glasov nego za njegovega nasprotnika, zaklical krepek „živio“. Ta „živio“ bil je vzrok sodnijski obravnavi. G. kaplan je namreč pravil, da ga je žandar, ko je zaklical „živio“, dregnil pod rebra. Žandar pa je to tajil. Nasledek tega je bil, da je višja žandarmarijska komanda tožila g. Lednika pri Celjski sodnji zaradi denunciranja (ovajanja).

Pri večerajšnji (29. sept.) obravnavi, katero je vodil Wokulat, je g. kaplan zopet povedal, in tudi več priče je potrdilo, da je žandar res dregnil g. Lednika v rebra; žandar ni imel za svojo trditev nobene priče, pa je vedno trdil, da ni dregnil imenovanega gospoda. Sodnik je na to obsodil g. Lednika na 3 tedne v ječo s postom vsaki teden.“

Listnica uredništva. Gospodom posla ničarjem iz Trsta: Take poslanice se ne ujemajo z nalogo našega lista, ki hoče družiti in ne razjedati. Poskusite drugod. — Gospodu Miroljubnežu: V taki obliki se Vaš dopis ne more porabiti; a pred vsem je treba, da nam naznanite zanesljive priče, ki imajo voljo in sposobnost, da spričajo v dopisu navedena dejanja.

Tržno poročilo.

V Gorici, 1. okt. 1884.

Kava: Moka kvintal 154 do 156 gl. — St. Jago 139 do 150 gl. — Cejlon, plante 140 do 158 gl. — Cejlon perla (biser) 154 do 160 gl. — Porto Rico, srednje in fino 126 do 140 gl. — Malabar 110 do 114 gl. — St. Domingo 104 do 109 gl. — Java 109 do 113 gl. — Rio fino 104 do 106 gl. — Rio, srednje in pol fino 97 do 102 gl. — Santos, navadno in fino 100 do 108 gl. — Sladkor, očiščen domači 40 do 41 gl. — Melis 33 gl. do 34 gl. 50 kr. Pesto 31 gl. 50 kr. do 32 gl.

Olje na kvintal: iz oljk najfineje 90 do 92 gl. — fino 74 do 80 gl. — pol fino 61 do 64 gl. — s Karfa (Corfu otok) 48 do 52 gl. — iz Dubrovnika (Ragusa) 46—48 gl. — iz Istrije 47 gl. — iz pavole angleško 38 do 42 gl. — Petroliji v sodih 23 gl. 75 kr. do 24 gl. — kr. v zabojih 23 gl. 50 kr. do 24 gl.

Masti, na kvintal. Kuhano maslo 88 do 96 gl. — Mast (salo) domača — do — gl. ogerska 59 do 60 gl. — Špeh domač in ogrski 59 do 62 gl. — ameriškanski — Sir placentski star 140 do 150 gl. — prestar 170 gl. — ovčji (pekorin) 125 do 130 gl. — domači bolški star 94 do 100 gl. — novi 60 do 61 gl. — Grojerjev 75 do 82 gl.

Žita, na hektoliter. Pšenica 7 gl. do —7 gl. 10 kr. — Turšica 5 gl. — kr. do 5 gl. 10 kr. — Rž 5 gl. 50 kr. do 6 gl. — kr. Ječmen cel 4 gl. 70 kr. do 4 gl. 80 kr. — pehan 9 gl. — kr. do 9 gl. 20 kr. — Oves 3 gl. — kr. do 3 gl. 50 kr. — Fažol 8 gl. do 10 gl. — Ajda. — Rajž, na kvintal: fini 23 do 25 gl. — novarski naravni 20 do 22 gl. — mutisk 20 do 21 gl. — indijski 14 gl. 50 kr. do 16 gl. 50 kr. —

Vina in špiriti, na hektoliter. Žganje domače — do —; špirit prečiščen 33 gl. do 34 gl. — kr. Vino črno 22 do 28 gl. — kr. — belo 24 do 28 gl.

Moka na kvintal. Št. I. 17 gl. — Št. II. 15 gl. — Št. III. 14 gl. — Št. IV. 12 gl. 80 kr. — Št. V. 11 gl. — Št. VI. 6 gl. 50 kr. — Otrobi drobni z žakljem 5 gl. 30 kr. — debeli z žakljem 5 gl. 30 kr. — Krompir 2 gl. 75 kr. do 3 gl. 25 kr. kvintal.

Javna zahvala.

Vsem P. N. Gospodom, ki so blagovolili počastiti spomin nepozabnega našega očeta **IZIDORJA PAGLIARUZZI-JA**, spremljevale truplo predragega ranjkega k zadnjemu počitku, izreka s tem iskreno zahvalo

ŽALOSTNA DRUŽINA.

Javna zahvala.

Iz dna svojega potrtega srca se zahvaljujem prečastiti duhovščini, spoštovanemu občinskemu zastopu in vsem onim svojim blazim rojakom, ki so se dne 23. tek. meseca mnogobrojno zbrali zadnjo čast skazati mojej dragi rajni soprogi. Bog jim stotero plati.

V Rifenbergu, dne 24. sept. 1884.

IVAN LICEN

za se in za rodbino.

Zahvala.

Prečastiti duhovščini, občinskemu zastopu in sploh vsem onim, ki so blagovolili nepozabljivemu in prepričljubljenu soprogu, oziroma očetu,

Martinu Lenarčič-u

zadnjo čast skazati s spremljanjem k hladnemu grobu, izrekamo javno s tužnim a hvaležnim srcem presrečno zahvalo.

Potoče, dne 26. septembra 1884.

Marija Lenarčič soproga

Anton Lenarčič
Franc Lenarčič
Andrej Lenarčič
Martin Lenarčič
Ivanka Lenarčič hči.

sinovi

Naznanilo.

Na prodaj sta dva psa plemena angličanskega na slovenskem oddelku deželne kmetijske šole v Gorici.

Nagrobne vence

z umetnih cvetlic in vence iz biserov (perl) kakor tudi trakove k nagrobnim vencem z napisi ali brez njih na povoljno izbiro in po najnižjih cenah priporoča

KAROLINA RIESSNER,
nunske ulice h. št. 9.

Št. 1159

Razpis učiteljskih služeb.

V tukajšnjem okraju se namestita koj dva podučitelja s postavnimi dohodki.

Prošnje s postavnimi spričevali naj se pošlje neposredno sem-le.

C. K. OKRAJNI ŠOLSKI SVET
v Gorici, dne 2. oktobra 1884.

Alojzij Bader

svečar v Gorici, na Travniku prodaja voščeno platno za altarje,

ki je prečiščeno s pravim bučelnim voskom, kakor zahtevajo cerkvene določbe. Blago pristno in dobro; cena prav nizka.

OZNANILO.

Prodaja stavbnega lesa iz Trnovskih državnih gozdov.

V c. k. gozdarskih okrajih Trnove, Lokve, Kernica in Dol c. k. Trnovskih državnih gozdov bode se zopet prodajalo od seče za 1884-85

2310 gostih metrov bukovega lesa za žago,
2684 „ „ jelovega lesa za žago,
958 „ „ jelovega lesa in vrhovine za stavbe

pod pogoji, ki so bili določeni za pismeno javno dražbo 15. t. m. Pismene ponudbe se bodo sprejemale do 6. oktobra 1884. opoldne pri vodstvu c. k. gozdov in posestev.

Ponudbe morajo imeti kolek za 50 kr. in podpis, od zunaj morajo biti zaznamovane kot take in morajo imeti varščino 100% klicne cene.

Natančnejši pogoji o prodaji, kakor tudi izkaz posamičnih prodajnih sreček morejo se razvideti pri ekspeditu (odpravniku) tega vodstva in pri c. k. gozdnih oskrbnikih na Trnovem, v Lokvah, v Krnici in v Dolu.

C. k. vodstvo državnih gozdov in posestev
v Gorici, 27. septembra 1884.

Na prodaj

sta za dober kup dva izvrstna instrumenta, i sicer en pianino za 270 gld. in en harmonij s 4 registri za 160 gld. Dobita se pri urarju Alberini via Municipio št. 10 v Gorici.

Naznanilo.

Blago za obleke in moška oblačila za jepski čas, mantilje, kamižole in ašči za dežel (waterproof), najnovejše mode, v azlicnih in sprijetnih oblikah pariških, berlinski in dunajskih so uže došla v veliki zalogi.

Jgnac Steiner
v Gorici, nasproti škofiji.

RAZGLAS.

Dne 1. oktobra začne šolsko leto na tej c. k. pripravljavnici za učiteljska, v katero se sprejmejo 13 in 14 letni otroci obojega spola, ki so z dobrim uspehom zvršili vsaj ljudsko šolo, in sicer prvi kot slušatelji, a drugi kot redni učenci, kateri slednji smejo upati državne podpore do 50 gl., ako so ubogi.

V Kobaridu dne 16. kimovca 1884.

Vodstvo.

NAZNANILO.

Staro in zmerom dobro preskrbljeno prodajalnice glaževine in porcelana na Travniku se ponuja pod prav dobrimi pogoji.

Kdor bi hotel to prevzeti, naj se obrne k podpisnemu lastniku.

V Gorici 18. septembra 1884.

G. G. Strechel.

Salonska oblačila gold. 25-65.

ZALOGA robe in novih oblek

po poštenu ceni za vsak stan
duhovski, vojaški, civilni.

kar se naročijo, se prav hitro izdelajo
V LASTNI KROJAČNICI.

Obrazci se pošiljajo zastoj na ogled.
Na Travniku nasproti kosarni.

M. POVERAJ.

Zimske hlače gld. 3-16.

Prodajalnica Papirja M. COPPAG

v Gore

(prej Ed. Seitz, v semenišni ulici.)
Zaloga kancelijskega, pismenega in zavojnega papirja

c. kr. priv. papirnice v Podgori.

Zaloga šolskih knjig iz c. kr. zaloge šolskih knjig na Dunaji;

voščene sveče iz obdarovane Bader-jeve tovarnice

Dalje priporoča svojo bogato zalogo sledečega blaga, katero prodaja na debelo in na drobno:

Priprave za razne šolske namene, za risanje, pisanje, za pisarnice in za dom; — bogato zbirko, kupčijskih in odpisnih (kopirnih) knjig, odpisnih stiskalnic, notesov, in vseh v trgovini potrebnih pripomočkov; — različno vezane molitve knjige v raznih jezikih; — tiskarnice za cerkveno, šolsko, uradno, občinsko in privatno rabo. — Za tehnike in šole: Vsake vrste papirja za risanje, risalno orodje, risalne deske, ravnala, trikotke, obočna črtala najfineje akvarelne barve, oljnat papir in platno za obrise, milimeterpapir itd. itd. — Izvrstno je založen z mnogovrstnim papirjem za pisma v zavojčkih iz slovečih domačih in inostranih papirnic. — Zaloga zemljokrogov (globov), telurijev z lunarijem v slovenskem, nemškem in italijanskem jeziku za zemljepisni poduk iz učilne tovarnice J. Felkel-a in sina. — Za bukvoze lepenko (karton) vsake debelosti, angleško platno, barvan papir itd.

V prodajalnici se sprejemajo naročila za kupčijske knjige po lastni napovedi, vsakovrstno črtane in vezane; potem za vrezanje pečatov, kolkov, pečatnih mark vsake vrste in vse to po najnižjih tovarniških cenah.

Lepopisne knjižice vsakovrstno linirane, iz finega papirja, 100 listov po 75 kr.

Najboljša obramba proti koleri,

katera bi ne smela v nobeni hiši manjkati, je obče dokazana in izvrstno priznana

ŠUMAVSKA GREŇČICA (Böhmerwaldbitter)

iz lekarnice „k črnemu orlu“ imenovane v Plan-u na Českem.

Ta služi posebno dobro pri slabem prebavljanju, pri studu jedi, slabem želodcu, pri napenjanju in riganju, bljuvanju itd., po zavžitih mastnih ali napenjalnih jedi, na potovanju, na suhem in mokrem, na lovu in na polji, za torej se smé bolnim na želodcu, pomorščakom, potovalcem, gozdarjem, gospodarjem silno priporočati. Dobiva se v steklenicah po 50 kr. in po 1 gld. v glavni zalogi za Gorico pri g. Cristoflettiju, lekarničarju.

Prodaja gnoja.

Najboljši gnoj pošilja se iz Trsta po železnici pod ugodnimi pogoji. Več o tem zvé se pri g. A. Ederle-tu v Gorici, Corso Francesco Giuseppe, 39.

Prečitatelj gospod! Štejem si v dolžnost, da Vam naznamim izvanredno ugoden uspeh „dr. Roze življenjskega balzama“.

Nadlegovala me je namreč dalje časa taka težava v želodcu, da sem smel uživati le najlažje jedi, a najesti se nisem smel nikoli.

Če sem kaj več jedel ali kaj tolstega použil, občutil sem nenavadno težavo in slabost.

Zatekel sem se k najrazličnejšim zdravilom in sredstvom, no da bi mi bilo kaj pomagalo. Vašemu izvrstnemu „dr. Roze življenjskemu balzamu“ se moram pa zahvaliti za popolno ozdravljenje. Pet steklenic vašega „dr. Roze življenjskega balzama“ sem porabil in morem zdaj po petmesečni želodčni bolezni zopet opravljati prejšnja opravila.

Naznanjam Vam ob enem, da mnogi znanci so rabili vaš „dr. Roze življenjski balzam“ pri želodčnem krči, omotici, srčnem bitju itd. z najboljim uspehom, za kar se Vam vsi presrečno zahvaljujemo. Prosim, pošljite mi zopet pet steklenic.

Spoštovanjem

Jožef Hansmann, tkalec.

Heinrichsdorf pri Friedlandu (Česko).

Nagla in gotova pomoč za želodčne bolezni in njih nastopke.

Ohranitev zdravlja

je odvisna zgolj od ohranitve in pospeševanja dobrega prebavljanja, ker ta je glavni pogoj zdravja in telesnega in dušnega dobrega čutenja. Najbolj potrjeno DOMAČE ZDRAVILLO, prebavljanje vrediti, doseči primerno mešanje krvi, odpraviti pokvarjene nezdrave krvne dele, to je uže več let sploh znani in priljubljeni

dr. ROSA življenjski balsam.

Napravljen iz najboljših, zdravniško najkrepkejših zdravilskih zelišč, potrjen je posebno kakor gotova pomoč pri vseh slabostih prebavljanja, posebno pri presedanju, po kisle m dišečim riganju, napenjanju, bljuvanju, pri bolečinah v telesu in želodcu, želodčnem krču prenasajanju žolodca z jedmi, zasliženju, krvnem navalu, hemeroidah, ženskih boleznih, boleznih v črevih, hipohondriji in melanholiji (vsled slabega prebavljanja); on oživlja vso delavnost prebavljanja, dela zdravo in čisto in bolno telo dohva zopet poprejšno moč in zdravje. Vsled te izvrstne moči je postal gotovo in potrjeno ljudsko domače zdravilo ter se sploh razširil.

I steklenica 50 kr., dvojna steklenica 1 gl.

Na tisoče pohvalnih pisem lahko vsak pregleda. Pišljica se na frankirana pisma proti povzetju zneska na vse strani.

SVARJENJE!

Da se izognejo neljubim napakam, zato prosim vse p. n. gg. naročnike, naj povsodi izrečno dr. Rozov življenjski balzam iz lekarnice B. Fragner-ja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenjski balzam, in ne izrečno dr. Rozovega življenjskega balzama.

Pravi dr. Rosov življenjski balzam

dobi se samo v glavni zalogi izdelovalca B. Fragner-ja, v lekarni „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205-3. — V GORICI: G. Cristofolletti, lekarničar; G. B. Pontoni, lekarničar; R. Kärner, lekarničar, A. de Gironcoli lekarn. V OGLEJ: Damaso d'Elia. — V TRSTU: P. Prendini, lekarničar; G. Foraboschi, lekarničar, J. Serravallo; Ed. de Leitenburg, lekarničar. Ant. Suttina — V ZAGREBU: C. Arazim, lekarničar.

Vse lekarnice in večje trgovine z materialnim blagom v Avstro-Ogerskeji imajo zalogo tega življenjskega balzama.

TAM SE TUDI DOBI:

Pražko domače mazilo zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Ako se ženam prsa vnamejo, ali strdijo, pri buh vsake vrste, pri turih, gnojnih tokih, pri črvu v prstu in pri nohtanju, pri izlezah, oteklinah, pri zmaščenju, pri morski jurtvi kosti zoper revmatične otekline in putiko, zoper kronično vnetje v kolenskih, rokah, v ledji če si kdo nogo spalne, zoper kurja očesa in potne noge, pri razkopa.ih rokah, zoper lišaje, zoper oteklino po piku mrčesov, zoper tekoče rane, odprte noge, zoper raka in vneto kožo ni boljšega zdravila, ko to mazilo.

Zaprte bule in oteklino se hitro ozdravijo; kjer pa ven teče, potegne mazilo v kratkem vso gnojico na-se, in rano ozdravi. — To mazilo je zato tako dobro, ker hitro pomaga in ker se po njem rana prej ne zaceli, dokler ni vsa bolna gnojica ven potegnena. Tudi zabrani rast divjega mesa in obvaruje pred snetom (črnim prisadom); tudi bolečine to hladno mazilo potiši. — Odprte in tekoče rane se morajo z mlačno vodo umiti po. em se le se mazilo na nje prilepi.

Škatljice se dobodo po 25 in 35 kr.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejšo sredstvo znano odstrani naglušnost, po njem se dobi tudi popolno uže zgubljen sluh. I sklenica 1 gl. a. v.